

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2017
7. volební období

Z Á P I S

z 30. schůze
zahraničního výboru
konané 24. ledna 2017

Přítomni: prezenční listina

Omluveni: posl. Fischerová, posl. Číp, posl. Šrámek, posl. Holík a posl. Kostřica

Schůzi zahájil př. K. Schwarzenberg ve 13.00 hodin. Uvedl, že ji svolal z důvodu projednání návrhu zákona o zahraniční službě a tří mezinárodních smluv. Zároveň požádal ministra zahraničních věcí, aby poslance informoval o aktuální situaci ohledně vyjednávání o odchodu Velké Británie z EU. Poslanci s navrženým pořadem jednání vyslovili souhlas /hlasování 6-0-0/.

Návrh pořadu jednání:

1. Vládní návrh zákona o zahraniční službě a o změně některých zákonů (zákon o zahraniční službě) /sněmovní tisk 994/
2. Informace o aktuální situaci po vyslovení nesouhlasu se setrváním Spojeného království Velké Británie a Severního Irska v EU v referendu konaném v červnu 2016
3. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Dohoda o partnerství, vztazích a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Novým Zélandem na straně druhé podepsaná v Bruselu dne 5. října 2016 /sněmovní tisk 988/
4. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Protokol, jímž se mění Evropská úmluva o krajině, přijatý ve Štrasburku dne 15. června 2016 /sněmovní tisk 967/
5. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Minamatská úmluva o rtuti, přijatá v Kumamoto dne 10. října 2013 /sněmovní tisk 968/
6. Sdělení předsedy
7. Různé

1. Vládní návrh zákona o zahraniční službě a o změně některých zákonů (zákon o zahraniční službě) /sněmovní tisk 994/

Vládní návrh zákona představil ministr zahraničních věcí PhDr. Lubomír Zaorálek se svými spolupracovníky JUDr. Martinem Smolkem, Ph.D., náměstkem ministra zahraničních věcí a JUDr. Petrem Gajduškem, LL. M., M. St., státním tajemníkem MZV.

Ministr L. Zaorálek vysvětlil specifika zahraniční služby. Po přijetí zákona o státní službě musí MZV vypisovat obrovské množství výběrových řízení na místa, která jsou díky neustálé rotaci zaměstnanců stále obměňována. Cílem projednávaného návrhu je tedy zjednodušení celého systému a vybalancování nevýhod zahraniční služby. Zdůraznil, že nejde o zvýhodnění zaměstnanců MZV, spíše jde o nalezení spravedlivé rovnováhy mezi nimi a zaměstnanci dalších státních institucí.

Př. K. Schwarzenberg poukázal na problematické místo návrhu zákona a to na otevřenost diplomatické služby. Pro každého zaměstnavatele je nejdůležitější motivovat své zaměstnance, což se při možnosti politických nominací nemůže dařit. Existence politických velvyslanců frustruje personál MZV, přičemž úspěšný politický velvyslanec je spíše výjimkou. Předeslal, že bude bojovat za co nejmenší možný počet politických nominací.

Zpravodaj R. Böhnisch odkázal na debatu, která se odehrála během prvního čtení návrhu zákona na schůzi PS. Vystupující často zmiňovali specifické prostředí MZV, ale diplomacie není exaktní věda a je potřeba vytvořit podmínky, aby mohla být realizována. Za logický a žádoucí prvek označil implementační rozměr zákona (usnadnění konzulární ochrany nezastoupených občanů Unie ve třetích zemích) a zlepšení sociálních jistot zaměstnanců (úprava zdravotního a sociálního pojištění).

Posl. L. Luzar v úvodu poděkoval za konzultaci nám. Smolkovi. Za adresáty tohoto návrhu zákona uvedl zaměstnance ministerstva, nikoliv politickou reprezentaci. K úvaze ještě doporučil malé změny: např. v rozhodování personální rady, jejíž vznik zákon ustanovuje. Uvítal by zakotvení principu odvolání v pracovně-právních vztazích a specifikaci pravomocí státního tajemníka v této oblasti. Dále v oblasti jištění rizik v zahraničí navrhl, aby pojištění zaměstnanců bylo povinné, nikoliv pouze možné.

Státní tajemník MZV J. Gajdušek v reakci na předchozí dotazy potvrdil, že vedoucí zastupitelského úřadu může být skutečně odvolán ze služebního místa i bez udání důvodu. MZV se tak snaží předejít kolizní situaci s Ústavou ČR a pravomocemi vlády a prezidenta. Uvedl několik příkladů z praxe. Dodal, že každé rozhodnutí státního tajemníka je přezkoumatelné odvolacím orgánem, kterým je náměstek ministra vnitra pro státní službu. Pokud jde o zdravotní pojištění, zmínil, že ČR je jedna z posledních zemí EU, které nemají povinné ZP zakotvené v zákoně. Proto chce MZV ustanovit povinnost ZP pomocí rámcové smlouvy s příslušnou zdravotní pojišťovnou. Zopakoval, že navrhovaný zákon má zvýšit sociální a právní jistotu zaměstnanců MZV.

Nám. M. Smolek dodal, že v zákoně je ustanoveno kolektivní připojištění zaměstnanců v zahraničí, z čehož plyne jistota, že nebude nikdo vyčleněn.

Př. K. Schwarzenberg znovu požádal o vyvinutí iniciativy ke změně Ústavy ČR, tak aby nemohlo docházet k politickým nominacím velvyslanců. K takové vládní iniciativě by se i jako člen opozice rád přidal.

Nám. M. Smolek informoval, že ministerstvo již shromažďuje návrhy na změnu Ústavy. Vedle jmenovaného problému jde také o projednávání mezinárodních smluv.

Posl. P. Plzáka zajímalo, kolik států EU má podobný lex specialis a nevychází pouze ze služebního zákona.

Nám. M. Smolek uvedl, že většina zemí EU má separátní zákon, přičemž předkladatelé tohoto návrhu vycházeli především ze slovenské a německé úpravy.

Zpravodaj R. Böhnisch po skončení debaty navrhl přerušení projednávání tohoto bodu, jelikož zahraniční výbor jako garanční výbor by měl počkat ještě na projednání na ústavně právním výboru.

Př. K. Schwarzenberg dal v tomto smyslu hlasovat a poslanci přijali usnesení, kterým přerušují projednávání bodu /*usn. č. 162, hlasování 10-0-0, PRO: posl. Aulická, Jírovcová, Böhnisch, Fichtner, Foldyna, Luzar, Mihola, Plzák, Rais, Schwarzenberg, Zemek*/.

2. Informace o aktuální situaci po vyslovení nesouhlasu se setrváním Spojeného království Velké Británie a Severního Irska v EU v referendu konaném v červnu 2016

PhDr. Lubomír Zaorálek, ministr zahraničních věcí, shrnul dění ve Velké Británii po tzv. brexitu. Rozebral vystoupení premiérky T. Mayové ze dne 17. ledna, ve kterém představila cíle, které bude VB sledovat (mj. kontrola nad vlastní legislativou, ukončení jurisdikce Soudního dvora EU, posílení spolupráce čtyř národů VB, plná kontrola nad emigrací, atd.) Cílem současného kabinetu je tedy hladké a neproblematické ukončení členství VB v EU, přičemž žádá o garanci nejlepšího přístupu na vnitřní trh EU.

Min. L. Zaorálek informoval také o dnešním rozhodnutí Nejvyššího soudu, podle kterého musí zahájení procesu odchodu VB z EU schválit britský parlament. Vše nasvědčuje tomu, že v březnu 2017 se začne jednat o samotném vystoupení, bude následovat několik týdnů na přípravu výchozí pozice EU a v květnu 2017 proběhne mimořádné zasedání Evropské rady. Nejdříve tedy budou probíhat jednání o vystoupení VB z EU, která mohou trvat až dva roky. Poté se bude muset vytvořit nová dohoda o nové podobě vztahů mezi VB a EU, což bude nesmírně komplikované a výsledek lze těžko odhadnout. Tato fáze může trvat až několik let a již nyní se hovoří o přechodném období.

ČR deklarovala, že chce být součástí vyjednávání a že bude hájit zájmy českých občanů ve VB. Pod Úřadem vlády se schází expertní skupina, která bude mimo jiné formulovat během vyjednávání zájmy ČR.

Př. K. Schwarzenberg vyjádřil názor, že na výsledku referenda má stejnou vinu VB a EU. Zatímco v Londýně složil premiér po referendu funkci, v Bruselu nikdo nic podobného neučinil. Chybí mu sebereflexe vrcholných představitelů EU. Jaký je tedy postoj Bruselu?

Min. L. Zaorálek souhlasil, že politická zodpovědnost představitelů EU by měla být znatelná. Pokud není důvěra ve vedení, nemůže celek fungovat. Debata o odpovědnosti je tedy namístě.

Posl. P. Plzák vyjádřil přesvědčení, že EU se od vstupu VB zásadně změnila a nebyla síla ji reformovat. VB tedy neměla na výběr. Upozornil, že EU je poválečný projekt, který nastolil mír mezi do té doby soupeřícími stranami. Tento zájem zůstává stále společný, naopak obchodní dohody se dají dohodnout i mimo EU. Zemím, které nevidí již v současné EU smysl, by se nemělo znemožňovat odejít.

Min. L. Zaorálek ujistil, že EU si uvědomuje nutnost spolupráce s VB např. v otázkách obrany a bezpečnosti, ovšem bude to pro všechny strany zatěžkávací zkouška.

Posl. J. Mihola podotkl, že VB je natolik silný hráč, že bude pravděpodobně nutností vytvořit exkluzivní smlouvu mezi VB a EU, kterou zatím žádný jiný stát neuzavřel. Vyjádřil překvapení, že mezi britským obyvatelstvem a politiky nevzniká silná vlna odporu a nepožaduje se například opakování referenda. Předpověděl, že se odchodem VB začne vytvářet vícerychlostní EU, což pro ČR není pozitivní jev. Zeptal se, zda se neočekává opakování separatistických snah Skotska.

Min. L. Zaorálek vyjádřil svůj názor, že britští poslanci budou ctít výsledek referenda, i když s ním nesouhlasí. Pokud jde o Skotsko, nepředpokládá se v blízké budoucnosti vypsání referenda o odtržení, jelikož není jasný výsledek, ani způsob vstupu zpět do EU. Navíc hodně zemí EU by jejich separatistické tendence nepřivítalo. Proto také britská premiérka označila udržení celistvosti země za svou prioritu.

Posl. K. Rais označil sebereflexi EU v tomto směru za nulovou.

Min. L. Zaorálek za určitou sebereflexi zmínil závěry jednání Rady ministrů i Evropské rady, ze kterých vyplynulo, že se v současnosti nemá EU zabývat reformou institucí. Za důležité je považován hospodářský výkon EU, bezpečnost EU, společný boj proti nelegální migraci, spolupráce zpravodajských služeb atd. Z hlediska institucí a jejich fungování ovšem sebereflexe není dostatečná a měla by mít za následek mnohem větší změny.

Nám. M. Smolek na závěr informoval, že MZV zpracovala dvě obecné analýzy k tématu, které jsou dostupné na stránkách MZV i Úřadu vlády.

3. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Dohoda o partnerství, vztazích a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Novým Zélandem na straně druhé podepsaná v Bruselu dne 5. října 2016 /sněmovní tisk 988/

Vládní návrh uvedl JUDr. Martin Smolek, PhD., náměstek ministra zahraničních věcí.

Zpravodaj M. Fichtner navrhl smlouvu doporučit k ratifikaci, s čímž poslanci souhlasili /usn. č. 163, hlasování 9-0-0, PRO: posl. Aulická Jírovcová, Böhnisch, Fichtner, Foldyna, Mihola, Plzák, Rais, Schwarzenberg, Zemek/.

4. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Protokol, jímž se mění Evropská úmluva o krajině, přijatý ve Štrasburku dne 15. června 2016 /sněmovní tisk 967/

Vládní návrh uvedl Ing. Vladislav Smrž, náměstek ministra životního prostředí.

Zpravodaj V. Zemek navrhl smlouvu doporučit k ratifikaci, s čímž poslanci souhlasili /usn. č. 164, hlasování 8-0-0, PRO: posl. Aulická Jírovcová, Böhnisch, Fichtner, Foldyna, Plzák, Rais, Schwarzenberg, Zemek/.

5. Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Minamatská úmluva o rtuti, přijatá v Kumamoto dne 10. října 2013 /sněmovní tisk 968/

Vládní návrh uvedl Ing. Vladislav Smrž, náměstek ministra životního prostředí.

Zpravodaj V. Zemek upozornil, že během prvního čtení byl tento návrh postoupen k projednání i zdravotnímu výboru.

Posl. P. Plzák uvedl, že aplikace amalgámových plomb byla již zakázána dětem a těhotným ženám. Je tedy již prokázané, že mají zdraví škodlivý vliv?

Nám. V. Smrž odpověděl, že Evropská komise chce zakázat nekapslované amalgámy, jelikož kapsle nejsou nebezpečné. Nebezpečná je jen manipulace a příprava amalgámu.

Spolupracovník nám. V. Smrže dodal, že je již prokázané, že rtuť z výplně do organismu nepronikne. Pouze manipulace s ní je nebezpečná.

Zpravodaj V. Zemek doplnil, že největší riziko intoxikace rtutí jsou výpary, které poté mají vliv na nervový systém. Navrhl smlouvu doporučit k ratifikaci, s čímž poslanci souhlasili /usn. č. 165, hlasování 7-0-0, PRO: posl. Aulická Jírovcová, Böhnisch, Fichtner, Foldyna, Rais, Schwarzenberg, Zemek/.

6. Sdělení předsedy

Př. K. Schwarzenberg navrhl, aby byl termín následující schůze stanoven dle potřeby v návaznosti na stav projednaných mezinárodních smluv a aktuální problematiky v mezinárodním dění. Poslanci souhlasili a přijali v tomto smyslu usnesení /usn. č. 167, hlasování 7-0-0, PRO: posl. Aulická Jírovcová, Böhnisch, Fichtner, Foldyna, Rais, Schwarzenberg, Zemek/.

Dále poslance př. K. Schwarzenberg informoval o aktuální situaci ohledně vyslání delegací výboru do zahraničí.

7. Různé

Posl. K. Rais požádal výbor o převzetí záštity k chystanému semináři s názvem „*Strategie zahraniční rozvojové spolupráce ČR: Jaké kvality by si měla udržet a jaké rozvíjet do budoucna?*“, který se bude konat 23. března t.r. v prostorách Poslanecké sněmovny. Poslanci poté usnesením záštitu přijali /usn. č. 166, hlasování 8-0-0, PRO: posl. Aulická Jírovcová, Böhnisch, Fichtner, Foldyna, Plzák, Rais, Schwarzenberg, Zemek/.

Schůze výboru skončila v 15:45 hodin.

/Zapsala Veronika Cihelková, tajemnice ZAV/

Robin Böhnisch v.r.

Karel Schwarzenberg v.r.

ověřovatel výboru

předseda výboru